

ВПЛИВ ХОРОВОГО СПІВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Сучасна система освіти ставить перед собою завдання виховати компетентно і соціально-активну особистість, яка має фундаментальні наукові, спеціальні і педагогічні, теоретичні знання і практичні вміння, творче педагогічне мислення, широку ерудицію, духовність. Саме вищий освітній заклад здатний створити новий тип спеціаліста, професіонала, вивести його на новий, значно вищий рівень соціальної реальності, особистої культури, де поєднується професіоналізм, інтелект, соціальна зрілість, прагнення до творчості. Вимоги до майбутнього фахівця, наставника молоді зумовлюються соціальною потребою суспільства у гармонійно розвиненій, духовно багатій особистості.

Проблемою сьогодення є відтворення і розвиток хорового співу. В завдання педагога входить не тільки навчання студентів правильним співацьким та хоровим навичкам, але й виховання в них високої духовності, любові до хорового мистецтва.

В основі хорового співу лежать закономірності, характерні для будь-якого виду музичного виконавства. На відміну від образотворчого мистецтва, скульптури, театру – музика, і зокрема хорова, існує в часі, відображає дійсність у звукових художніх образах. Вона потребує посередників-виконавців. Чим яскравіший колектив виконавців та індивідуальність керівника тим переконливіший і сильніший її виховний вплив на слухача. Однією з істотних особливостей хорового співу є його колективна основа. Тут успіх залежить від кожного зокрема і від колективу в цілому. Прищеплюючи учасникам хору певну суму вокально-хорових навичок у процесі колективних занять і концертних виступів, керівник непомітно формує у них колективну свідомість.

Визначення хорової культури полягає у сукупності трьох взаємозалежних складових: хорової творчості, хорового виконання, хорової педагогіки.

Студенти груп додаткової спеціалізації педколеджу мають різну музичну, вокальну підготовку, тому специфіка роботи викладача хорового співу полягає в тому, щоб всі студенти в процесі заняття долучились до хорової творчості - творчості колективного вокального музикування. Тому основне завдання викладача полягає в тому, щоб навчити виконавців правильно і красиво співати, розвинути їх музичний і вокальний слух, прищепити їм естетичний і художній смак. Для ефективного розв'язання цього завдання ми застосовуємо певну методику, згідно з якою заняття включають в себе три компоненти: розспівування; розучування твору та робота над ним; концертне виконання твору. Зазвичай, кожне заняття хорового колективу починається з розспівування, яке готує голос співаків до наступної вокальної роботи. Під час розспівування перед студентами груп додаткової спеціалізації «Керівник дитячого художнього колективу (хорового)» виникає низка навчальних завдань:

- оволодіння навичками співацького дихання, співацької постави.
- оволодіння засобами співу легато, нон легато, стакато; дихання, опрацювання навичок ланцюжкового дихання.
- оволодіння звукоутворенням, атакою звуку та її типами.
- оволодіння дикцією, артикуляцією.
- оволодіння хоровим ансамблем та строєм.

Для кожного заняття ми добираємо вправи різного ступеня складності, але при цьому не забуваємо про принцип послідовності та доступності виконання. Щоб цей етап заняття був більш продуктивним, в своїй роботі ми використовуємо інформаційні технології, що дозволяють по-повному, комплексно використовувати текстову, звукову, графічну інформацію. Звук є основним матеріалом музичного мистецтва. Робота зі звуковими редакторами дозволяє студентам записувати, редагувати й обробляти звук. Використовуючи звукові редактори, студенти творчо підходять до створення мелодій на пропонований ритм, створення поспівок на даний текст, закінчення мелодій в новій тональності та ладу. Свої здобутки та наробки студенти використовують на пробній та переддипломній практиці.

Розучування хорового твору та робота над ним ставить перед викладачем задачу підбору цільового, високохудожнього і доступного у виконавському плані репертуару. Репертуар – це своєрідна візитна картка хору. Він забезпечує повноцінний музичний розвиток кожного учасника, формує його культуру. У репертуарі хору ми використовуємо різні твори: твори без супроводу, канони, в тому числі твори на народному і національному матеріалі, твори двоголосні та з елементами трьохголосся (при цьому враховуються виконавські можливості колективу), твори зарубіжних композиторів та композиторів-класиків, сучасні твори. Репертуар відіграє важливу роль в естетичному вихованні його учасників. Від того, що співається в хорі, в значній мірі залежить якість співу. На наших заняттях ми намагаємось зацікавити студентів тематикою репертуару. Важливо, щоб репертуар розширював світогляд і виховував музичну культуру студентів.

Для успішної практичної роботи з дитячим хоровим колективом студенти повинні всебічно проаналізувати твір, зокрема:

- зробити музично-теоретичний та вокально-хоровий аналіз твору
- розкрити засоби музичної виразності та визначити їх значення
- проаналізувати стиль виконання твору

Для повного аналізу та розкриття музичного образу твору на цьому етапі заняття ми використовуємо інтерактивні художньо-педагогічні технології, основою яких є спілкування як форма діяльності, психічного контакту, що здійснюється між людьми як рівноправними партнерами, і виявляється в обміні інформацією, взаємовпливі, взаєморозумінні.

Дані технології передбачають різні форми організації взаємодії студентів у навчальній діяльності: робота в парах, малих і великих групах. При створенні музично-теоретичного, вокально-хорового аналізу твору можна застосовувати метод проектів: інформаційний, дослідницький, практично-творчий, який в поєднанні з інформаційними технологіями, а саме: застосування сканера, мультимедійного проектора - робить доповідь, виступ студентів наочними та цікавими.

Кінцевим результатом роботи хорового колективу є академічні концерти навчальних груп закладу з додатковою спеціалізацією, на яких студенти проявляють себе як творчі особистості, розкривають свій артистизм та виконавську майстерність. Виконавська майстерність як результат справжньої творчості передбачає уміння створити цікаву, неповторну, виконавчо-індивідуальну інтерпретацію музичного твору.

Прилучення студентів до хорової діяльності є важливою умовою формування їхньої музичної культури. Прекрасний людський голос у самодіяльності чи в професійному мистецтві завжди був і є носієм одвічних здобутків свого народу, світової цивілізації, носієм

духовного здоров'я. Справжнє мистецтво, зокрема мистецтво співу, завжди стояло і стоїть на варті гуманізму, високої моралі і краси.

Бібліографічні посилання

1. Освітні технології : Навчально-методичний посібник; За заг. ред. О.М.Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256с.
2. Педагогічна практика з дисциплін мистецького спрямування: технології впровадження у навчальний процес ЗОШ. Навчальний посібник // За ред. П'ятницької – Позднякової І.С., К.: 2006. – 122с.
3. Хлебнікова Л.О. Методика хорового співу в початковій школі: Методичний посібник/ Л.О.Хлебнікова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 216с.